

mõistlikult oškab priuksida, ega liiale ei lähe, ega ta sellele just suuremat kurja ei tee, aga ka si ta ei saada ka jugugi. Ja kes seisab selle eest, et kes eõmalt natuke wõtab, et see pärast päriss lakevoeraks ei jäää? Eks seda ole mitmest tubandest nähtud, et kes eõmalt suutäie wõttis, pärast kortsliga ja tee ääres kraavis ehk kõrisi üks ees muda sees põörles, kus tervis enneaegu sai rikutud ja wäga palju õnnetumat otsa leidnud. Eks ole igapääw ja isearanis iqa pühapääw maal ja veel rohkem linna paikus joodikute kära ja wannet küllalt kuniida, et hirmu peale ajab? Seepärast oleks hoopis parem, seda põrgulakel hoopis mahajätta; aga siiski mitte nõnda, kui üks Läänemaa mees tegi, kes linna kõrjus teise käest kolme kospika eest viina wästu ei wõtnud, et ütles seda hoopis mahajättnud olewat, aga pärast, kui teised olivad väljaläinud, siis kortsli korraga ärajöi. Mõni ütleb: „Mla ei wõi viinata elada; see annab terivist ja sündu.“ Tühi jut, ütlen mina, kuidas siis enne seda, kui viina veel maailmas ei tunnudke, inimesed wõisirad elada ja hoopis terivemad ja tugevamad olivad kui mõud? Viin ei tee mund, kui rikub terivist, wähendab sündu ja saadab enneaegu hauda.

Aga kas siis tubakas peaks ka suatma?
Waatame järele, mis üks tark mees piibu

põletamisest ja üleüldse tubaka priuksimisest ütleb: „Kange piibu põletaja teeb ennast ütsamatu kui joodik jõntumaks ja iqa hea aja ja töö juures kõlkatumaks. Hinnlik piibupõletaja on waewalt pooltöötajat. Et niiid enamiste töök terive maasilm tubaka suitsust ja udust haisuv ja suitsund on, siis ei pandu seda kurja, mis see läbi sünib, ualsjaliki enam tähele. Kui mitmed tubanded majaad see läbi ärapõlenud, kui mitmed tubanded müssunud rublad raha, mis tarividusets oleksivad wõinud saada priungiud, on see läbi ilmaaegu saanud raisatud, kui palju fallisti aega ilmaaegu saand wiidetud! Küüsime niiid: Küüst see tulab, et piibupõletamine, see põrgu tulerväär, nii laialt ja suurelt maailmas wõinust on wõtnud? Mõni wästab see peale: „Ajsawiiteks.“ Alga wale; ma mõtlen, et uhluse läbi. Seejuba weikesed poissid, kel veel nimadki puhiad ei ole, põletavad piipu, sigarid ja papiroosi. Naad nägewad, et mehed seda ees teeivad, siis ei taha nemad ka mõõdte kirjast maas olla. Uhluse kurat ja jooma kurat on mõlemad kawasad küll; ega naad isalggi sehe suure ašaga peale ei hukka, waid ikka natuke baawalt kauge male, sumni pat täieste tehtud ja summa sünunitab. Kes sitleb, et piibu ehk muul wiisil tubaka põletamine ehk suitsetamine ajsawiiteks sünib, siis peame kahesedes füsimas: Eks